

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8

Gebauerova 8/819, 702 00 Ostrava

Identifikátor školy: 600 145 140

Termín konání inspekce: 7. – 10. říjen 2003

Čj.:	n5-1125/03-11132
Signatura:	kn6cx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech jazykového zaměření (český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk), přírodovědného zaměření (matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis) a výchovného zaměření (občanská výchova, rodinná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech jazykového zaměření (český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk), přírodovědného zaměření (matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis) a výchovného zaměření (občanská výchova, rodinná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8 (dále jen ZŠ) se nachází v městské části Ostrava – Přívoz. Zřizovatelem je Statutární město Ostrava, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, Prokešovo nám. 8, 729 29 Ostrava.

Škola je příspěvkovou organizací.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola, který schválilo MŠMT dne 30. 4. 1996 pod čj. 16 847/96 s platností od 1. 9. 1996 ve znění úprav a doplňků schválených 28. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 a úpravy ze dne 12. února 2003 pod čj. 31 172/2002-22 s platností od 1. září 2003 (dále jen vzdělávací program Základní škola).

Škola sdružuje tyto součásti: základní školu s kapacitou 450 žáků a školní družinu s kapacitou 75 žáků. V době inspekce školu navštěvovalo 315 žáků v 18 třídách (včetně přípravné třídy).

Mnoho dětí pochází ze sociálně znevýhodněného rodinného prostředí, které dětem nezajišťuje dostatečně podnětné podmínky pro psychický a intelektuální rozvoj. Škola se proto zaměřuje na bezproblémové začlenění těchto dětí do výchovně vzdělávacího procesu zřízením přípravné třídy, výchovným působením formou přednášek, besed a široké mimoškolní zájmové činnosti (především sportovní). Značná pozornost je věnována dětem s poruchami učení.

Častým jevem během školního roku, který se projevil i v průběhu inspekce, je značný pohyb v počtu žáků (migrace).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole působí 26 pedagogických pracovníků a dva asistenti učitele pocházející z romské komunity. Z předložené personální dokumentace vyplývá, že pět učitelů nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tři působí na 1. stupni ZŠ, z nich dva studují vysokou školu a třetí má pedagogické vzdělání pro 2. stupeň ZŠ. Čtvrtý učitel má vzdělání pro 1. stupeň ZŠ a rozšiřuje si své vzdělání jednooborovým studiem zeměpisu a pátá vyučující

nesplňuje podmínky pedagogické způsobilosti. Ředitelka školy i výchovná poradkyně splňují podmínky stanovené právním předpisem včetně požadované délky praxe.

Ve škole je v maximální míře využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících. Skladba úvazků je vyvážená a optimální vzhledem k odbornému vzdělání vyučujících.

Škola se při své činnosti řídí zejména základními směnicemi (Organizační řád, Pracovní řád, Vnitřní platový předpis, Spisový řád, Podpisový řád, Směrnice pro účetnictví, Směrnice o ochraně majetku, Provozní řád školy, Kalkulace doplňkové činnosti, Kolektivní smlouva, Zásady FKSP, Směrnice BOZP, Směrnice PO), které přesně vymezují chod dané oblasti.

Dokument „Organizační řád“ kromě základních ustanovení upravuje organizační strukturu a řízení, formy a metody práce školy, činnost útvarů a práva a povinnosti pracovníků školy. Kompetence delegované na jednotlivé útvary jsou uvedeny v přehledu, který je součástí příloh. Rozdělení pravomocí je zde jednoznačně stanoveno.

Organizační struktura školy je účelná a plně funkční.

Dalším dokumentem, který upravuje chod školy, je „Řád školy“. Vymezuje pravidla vnitřního režimu pro žáky, pedagogy, nepedagogické pracovníky, režim školní družiny, výdejny stravy a ostatní pokyny.

Přenos informací směrem k zaměstnancům je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím a úkolům. Veškeré výše uváděné dokumenty jsou uveřejňovány v interní počítačové síti. K ní mají pedagogové přístup ve sborovně (výchovná poradkyně ve svém kabinetě), kde je také umístěna informační tabule, na níž jsou zveřejňovány další důležitější pokyny. Vyučující mají přístup k Internetu.

Základními poradními orgány ředitelky školy jsou kolegium školy, pedagogická rada, metodická sdružení a předmětové komise. Všechny jsou využívány účelně, z jednání jsou pořizovány zápisy.

Ve spolupráci s metodickými sdruženími a předmětovými komisemi je zaveden systém uvádění a péče o začínající učitele nebo nekvalifikovaného učitele (přípravy, vzájemné hospitace, rozborů).

V systému vedení zaměstnanců při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů dominuje demokratický styl řízení s respektem pro názory a potřeby jednotlivců.

Plán práce pro školní rok 2003/2004 ve svém úvodu analyzuje předcházející období a vytyčuje hlavní úkoly oblastech výchovy a vzdělávání, organizaci a řízení, v oblasti materiálním vybavení a údržby školy, spolupráci s rodiči, propagaci školy, BOZP, PO a hygieně. Jednotlivé úkoly jsou termínovány a je určena jmenovitá odpovědnost.

Ředitelka školy má sestaven vlastní plán činnosti (Osobní plán ředitele školy). Převažuje v něm hospitační a kontrolní činnost všech úseků. Z předložených hospitačních záznamů za uplynulá období bylo zřejmé, že činnost je plánována, je zaměřena na všechny oblasti. Kontrolu provádí i zástupkyně ředitelky a hospitace provádějí i vedoucí metodických sdružení a předmětových komisí.

Plánování v oblasti lidských zdrojů je směřováno ke stabilizaci pedagogického sboru i ostatních zaměstnanců a ke zvyšování kvalifikace jednotlivých pracovníků. Oba záměry se daří naplňovat – došlo ke stabilizaci pedagogických pracovníků i nástupu nové pracovnice na úseku ekonomiky.

Systém sebevzdělávání a odborného růstu vychází z potřeb realizovaného vzdělávacího programu i specifik školy. Má komplexní charakter a každoročně jsou vytyčovány prioritní oblasti.

Je vytvořen funkční systém stimulování a pravidelného hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců. Kritéria pro výši osobního hodnocení a odměn jsou zveřejněna. Ředitelka školy

dvakrát ročně projednává s každým zaměstnancem plnění jemu svěřených úkolů i jeho vlastní aktivitu. Tento pohovor se stává také podkladem pro další vzdělávání zaměstnanců a tvorbu priorit pro následující období.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Okolí ZŠ prošlo úpravou po rozsáhlých povodních v roce 1997. K výuce slouží dvě budovy propojené spojovací chodbou. Poskytují dostatek výukových prostorů včetně sociálního zázemí. Jedna z nich byla původně administrativní budovou. Po rekonstrukci a vnitřních úpravách v první polovině 90. let jsou zde umístěny učebny 1. stupně, přípravná třída, herna, knihovna, jedna učebna vybavená staršími osobními počítači, školní družina, posilovna, výdejna stravy a šatny. Společné prostory jsou velké, třídy menší, ale prostorově vyhovují. Ve druhé budově jsou umístěny třídy 2. stupně, odborné učebny chemie a fyziky, přírodopisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, herna stolního tenisu, v suterénu cvičná kuchyň s jídelnou, dílny, druhá učebna výpočetní techniky vybavená v rámci programu INDOŠ a vstup do tělocvičny. Školní dvůr je z větší části pokryt asfaltovým povrhem a spolu s travnatými plochami a doskočištěm slouží pro sportovní a obslužné účely. Školní pozemky škola nemá.

Ve všech třídách je k dispozici hygienické zázemí, v některých třídách 1. stupně jsou relaxační koutky s koberci. Výzdoba tříd je postavena na ukázkách žákovských prací a doplněna tabelárními i trojrozměrnými pomůckami, zejména na nižším stupni. Estetická úroveň společných prostor je velmi dobrá.

Žákovský nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům, je dobře udržován a průběžně obnovován (součást plánu práce).

Žáci ve výuce používají schválené učebnice a pracovní sešity.

Vybavení žáků učebnicemi českého, anglického a německého jazyka je na velmi dobré úrovni. Učebnice jsou pravidelně doplňovány. Chybí nová vydání (po roce 1993) Stručné mluvnice české a Slovníku spisovné češtiny.

Pro výuku literatury (ale i jiných předmětů) je využívána bohatá školní knihovna (téměř 3000 svazků).

Odborné jazykové učebny cizích jazyků jsou vybaveny kazetovým magnetofonem a CD přehrávačem (v kombinaci). Vybavení kabinetu cizích jazyků pomůckami pro jazykovou výuku je na velmi dobré úrovni (nástěnné tabule s přehledy gramatiky, kartičky, magnetofonové kazety, malé slovníky pro žáky). Chybí odborná literatura pro učitele (velké slovníky, mluvnice cizího jazyka, didaktika výuky cizího jazyka).

Sbírkový přírodovědných předmětů jsou nadstandardní a obsahují vycpaniny, minerály, lihové preparáty, funkční modely, školní obrazy. Kabinet matematiky a zeměpisu obsahuje dostatečné množství funkčních učebních pomůcek, které jsou většinou starší.

Odborná učebna hudební výchovy je vybavena novým nábytkem vhodně uspořádaným do půlkruhu, klávesovými nástroji, auditivní technikou k přehrávání CD desek a videotechnikou. Na stěnách visí portréty hudebních skladatelů a nástěnné obrazy hudebních nástrojů.

Odborná učebna výtvarné výchovy je zařízena novým, běžným žákovským nábytkem. Vyzdobena je výtvarnými pracemi žáků školy. Ve vestavěných skříních jsou uloženy materiály pro práci žáků.

Audiovizuální technika není umístěna v každé třídě, lze ji využívat v několika odborných učebnách. Prostředky výpočetní techniky jsou kromě volitelných, nepovinných předmětů a zájmových kroužků využívány i v ostatních předmětech. Škola vlastní 19 výukových programů pro 9 předmětů. Výpočetní technika včetně přístupu k Internetu je pro žáky volně přístupná čtyřikrát týdně v odpoledních hodinách, v pátek po individuální domluvě.

Patnáct žáků se speciálními vzdělávacími programy bylo vybaveno odpovídajícími učebnicemi a pomůckami.

Problematika zlepšování materiálně–technických podmínek je součástí dlouhodobé koncepce školy i ročního plánu práce (po projednání se zřizovatelem). Účelné a efektivní využití materiálních zdrojů je sledováno při hospitační činnosti.

Škola pronajímá veřejnosti pro tělovýchovné aktivity tělocvičnu a nepravidelně pak prostory pro různé akce např. školení.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

ZŠ realizuje vzdělávací program Základní škola.

Individuální vzdělávací plány pro žáky s vývojovými poruchami učení byly vytvořeny a realizují se.

Vzdělávací program je realizován

Ředitelka školy v rámci svých kompetencí rozhodla o úpravách učebního plánu. V souvislosti se zvýšením hodinové dotace pro osmý a devátý ročník došlo k navýšení počtu hodin fyziky (7. r.), výtvarné výchovy (o jednu hodinu méně v 7. r. a jednu více v 8. r.) a českého jazyka (9. r.). Jako volitelné předměty jsou zařazeny biologická praktika, chemická praktika, technické kreslení, seminář ze zeměpisu, seminář z dějepisu a tři skupiny informatiky. Dále je vyučováno pět nepovinných předmětů (cvičení českého jazyka, cvičení z matematiky, informatika, sportovní výchova, ruský jazyk). Žákům je nabízena možnost pracovat v několika zájmových útvarech (výtvarný – dva, turistický, sborový zpěv, angličtina, počítačový – čtyři, keramický - dva, logopedie).

Porovnáním učebního plánu s rozvrhy hodin jednotlivých tříd všech ročníků, zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že se vyučuje podle platných osnov.

Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka probíhá v souladu s učebním plánem a osnovami vzdělávacího programu Základní škola.

Základní součástí hospitační činnosti vedení školy je kontrola dodržování učebních osnov jednotlivých předmětů. Součástí každé pedagogické rady je informace vyučujících o případných úpravách v rozsahu probíraného učiva. V případě zjištěných nedostatků jsou přijímána účinná opatření k nápravě.

Způsob kontroly naplňování učebního plánu a učebních osnov je účinný.

Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů v rámci podmínek školy a je sestaven v souladu s příslušnou právní normou.

Vnitřní školní řád pro žáky obsahuje všechny náležitosti stanovené právní normou, je z hlediska práv a povinností žáků vyvážený. Provozní řády odborných učeben jsou vyvěšeny, stanovují způsoby využívání a bezpečnosti práce.

Ve škole pracuje žákovský parlament (zástupci jednotlivých tříd od 4. – 9. r.). Zástupci žákovských kolektivů jednají na pravidelných měsíčních schůzkách s vedením školy. Informují se o záležitostech týkající se obou stran.

Škola různými formami důsledně informuje zákonné zástupce žáků o výchově a vzdělávání i organizačních opatřeních – prostřednictvím školního časopisu, zápisy do žákovských knížek, konáním pravidelných třídních schůzek, spoluprací s výborem sdružení rodičů, osobním jednání s rodiči v případech závažnějšího charakteru. Významným informačním zdrojem je výroční zpráva o činnosti školy, která je zpracována a projednána na pedagogické radě dle příslušné právní normy. Vedení školy také přispívá do měsíčníku (Centrum) vydávaného městskou částí či do regionálního tisku.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je plně funkční.

Výchovná poradkyně, která funkci vykonává od roku 1998, je členkou výchovné komise školy, zabývá se zejména profesní orientací vycházejících žáků, péčí o žáky s lehkou mozkovou dysfunkcí, spolupracuje s odborem sociálních věcí a policií. Garantuje vzdělávání a výchovu žáků s diagnostikovanou specifickou poruchou učení a chování. Ve škole navštěvuje 16 žáků 5 skupin doporučené ambulantní reedukační péče. Rodiče 1 žáka tuto možnost odmítli. Pro tyto žáky jsou vypracovány individuální vzdělávací plány, které jsou učitelům k dispozici.

Výchovná poradkyně je rovněž pověřena výkonem funkce školního metodika prevence sociálně patologických jevů. Hlavním úkolem prevence je pokračování v programu “Zdravá cesta”, který je ve škole realizován od školního roku 1996/97. V minimálním preventivním programu (dále MPP) jsou stanovena konkrétní opatření podle věku žáků (přípravný ročník, 1. - 5. ročník a 6. – 9. ročník) jako je nenásilné zařazování problematiky do vyučovacích předmětů, návštěvy akcí pořádaných odbornými institucemi a sdruženími, součinnost celého pedagogického sboru při řešení aktuálních problémů projevů patologických jevů u žáků školy apod. V MPP je věnována pozornost i nabídce zájmových útvarů (letos 15) a dalších aktivit školy mimo vyučování, včetně vzdělávání rodičovské veřejnosti. Výchovná poradkyně pravidelně informuje členy pedagogického sboru o poznatcích získaných na školeních pořádaných odbornými pracovišti jak pro výchovné poradce, tak i pro školní metodiky prevence. Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Nezastupitelnou úlohu ve spolupráci školy a rodiny hrají romští asistenti. Často navštěvují děti ve jejich rodinách, diskutují se zákonnými zástupci, přesvědčují o významu školní docházky apod., pořádají besedy a přednášky.

Oblast výchovného poradenství je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech jazykového zaměření (českém, anglickém a německém jazyce)

V průběhu inspekce bylo navštíveno šest vyučovacích hodin českého jazyka (tři hodiny mluvnice, dvě hodiny literatury a jednu hodinu slohového výcviku), dvě vyučovací hodiny anglického a čtyři německého jazyka.

Všechny vyučující se řádně na výuku připravily. Stanovily přiměřené cíle výuky, které na počátku hodiny oznámily žákům, případně je napsaly na tabuli. Při naplňování cíle výuky respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků (např. při zadání písemné práce žákům s poruchou učení v českém jazyce). Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali

v předchozím roce (obvykle mluvnické učivo), případně na témata probraná od začátku tohoto školního roku. V obou cizích jazycích dokázaly vyučující stanovit cíl vyučovací hodiny s ohledem na dosaženou jazykovou úroveň žáků.

Vyučující českého jazyka na 2. stupni získaly odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výuku českého jazyka, což se kladně projevilo ve věcné i odborné správnosti výuky. Na 1. stupni nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti tři vyučující.

Jedna z vyučujících cizího jazyka nemá pedagogickou způsobilost. Ostatní vyučující cizích jazyků, které se při studiu učitelství věnovaly na vysoké škole jiným předmětům, prokázaly při práci s žáky potřebné jazykové znalosti a dovednosti. Ve většině případů využívaly i specifické znalosti metodiky výuky cizího jazyka (kladný vliv absolvovaných metodických kursů). Negativní dopady na kvalitu výuky nebyly pozorovány. V organizaci a metodách výuky a v motivaci žáků se hodinách cizích jazyků projevily rozdíly mezi jednotlivými vyučujícími. Od hodin vynikajících či velmi dobrých se odlišovaly hodiny sice dobré, ale pro žáky méně zajímavé.

Výuka českého jazyka probíhala v běžných učebnách. Žáci jsou vybaveni kvalitními učebnicemi pro výuku české gramatiky, slohu i literatury (ucelené řady). Při výuce byly kromě učebnic a tabule použity i kartičky vlastní výroby, ukázky z literatury a kopie obrazů. V jedné z hodin českého jazyka byla při relaxaci využita píseň z magnetofonu. Další didaktická technika použita nebyla.

Pro výuku předmětu cizí jazyk jsou převážně využívány obě odborné učebny angličtiny a němčiny a také učebna informatiky (jazykové programy).

Po obvyklém úvodu hodin bylo nejčastěji zařazeno opakování probraného učiva. Převažoval frontální způsob výuky, vhodně byla využita i práce ve dvojicích či ve skupinách (byť v menším rozsahu). Žáci dostali prostor k individuální činnosti např. při přednesení výsledků práce skupiny, při mluvním cvičení ve slohovém výcviku, případně i jako asistent vyučující. V průběhu hodin vyučující střídaly různé činnosti, aby udržely zájem a aktivitu žáků. Malý prostor dostala ve většině hodin českého jazyka přímá relaxace. Z probíraného učiva byl pořízen stručný zápis na tabuli, který žáci přepsali do sešitů.

Také vyučující cizích jazyků ve většině případů zvolily vhodné vnitřní členění hodin, které podporovalo aktivitu žáků. Rovněž zařazovaly kromě převažující frontální práce s celou třídou i práci ve skupinách či ve dvojicích. V části hodin pamatovaly vyučující na přímou relaxaci, jindy alespoň střídaly různě náročné činnosti. Tempo výuky bylo přiměřené. Magnetofonové nahrávky byly použity, ale prostor pro ně nebyl dostatečný. Ne vždy vyučující vedly hodiny pomocí cizojazyčných pokynů (ve vyšších třídách), spíše se dařilo používat cizojazyčnou komunikaci v ucelených celcích při práci s knihou.

Plánovaný obsah a cíl hodin byl oznámen. Byla použita motivace pomocí příkladů z praxe, poukaz na využití probíraného učiva. Výklad nového učiva byl v části hodin českého jazyka vhodně uveden hádankou, četbou ukázky zaměřené na nové učivo, rozhovorem s žáky věnovaným probíraným problémům. Dařilo se udržet pozitivní aktivitu žáků a kázeň. Jen v části hodin se v závěru objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny.

V hodinách německého jazyka a v jisté míře i v hodinách anglického jazyka se vyučující věnovaly nácviku a upevňování komunikativních dovedností pomocí dialogů, delších samostatných jazykových projevů žáků, aktivizujících motivačních činností (nákup v obchodě). Vyučování mělo v těchto kladných případech výrazně činnostní charakter. Zařazena byla píseň, básnička, jazyková hra. Dařilo se udržet zájem žáků o předmět. V menší části hodin cizího jazyka byly sice splněny plánované cíle výuky, ale výuka se soustřeďovala spíš jen na nácvik či opakování slovní zásoby, čtení a překlad, případně na popis probíraného gramatického jevu.

Ve sledovaných hodinách nedostalo žádoucí prostor hodnocení žáků (např. úvodní opakování probraného učiva nebylo využito ke klasifikaci žáků známkou). I v jiných částech hodin se klasifikace známkou objevila sporadicky. Vyučující ovšem dovedly ocenit úspěchy žáků pochvalou. Žáci nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

V hodinách převládala potřebná pracovní atmosféra, žáci převážně akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Byli povzbuzováni k vyjádření vlastního názoru. Komunikace a vyjadřování žáků byly převážně na velmi dobré úrovni. Tempo bylo přiměřené, organizační pokyny jasné a srozumitelné. V hodinách cizího jazyka kladně působila skutečnost, že ve většině případů byly jazykové skupiny málo početné, žáci byli plně vytíženi, mohli se uplatnit a nenudili se.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech jazykového zaměření jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodovědného zaměření (matematika, fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis)

Hospitace se uskutečnily v osmi hodinách matematiky, třech zeměpisu a po dvou hodinách fyziky, chemie, přírodopisu. S výjimkou matematiky, jejíž hodinová dotace odpovídá vzdělávacímu programu, jsou ostatní předměty dotovány dvěma hodinami týdně. Ve škole vyučuje matematiku třináct vyučujících (z toho deset na 1. stupni), zeměpis tři přírodopis dva a chemii a fyziku po jednom vyučujícím. Čtyři z uvedeného počtu nesplňují požadavky stanovené právní normou, dva z nich vyučují na opačných stupních základní školy, než pro které mají dosažené vzdělání. Všichni pedagogové vedli vyučování v hospitovaných hodinách odborně a věcně správně.

Didaktické cíle navštívených hodin byly vhodně a přiměřeně stanoveny vzhledem k věku žáků a stupni jejich poznání. Učební osnovy, které byly rozpracovány do funkčních tematických plánů, byly plněny. Je v nich pamatováno na dostatečný počet hodin opakování (v úvodu a závěru ročníku) i laboratorních prací.

Výuka matematiky a zeměpisu probíhala v běžných třídách, fyziky a chemie v odborné učebně společné pro fyziku a chemii, která je vybavena žákovskými pracovními stoly s funkčním rozvodem vody a elektřiny. Přírodopis byl vyučován v odborné učebně přírodopisu s běžným žákovským nábytkem. Třídy mají odlišnou estetickou úroveň (od vynikající po dobrou), odborné učebny jsou vybaveny didaktickou technikou, ukázkami ze sbírek a vhodnými školními obrazy. Učitelé využívali účelně didaktické pomůcky, vzorky látek ve skutečném stavu a techniku, což pomáhalo k udržení zájmu žáků o výuku. V chemii žáci pracovali s texty, které vyučující připravila předem.

Všechny hodiny měly organizační formu hromadného vyučování. Úvodní část byla většinou věnována frontálnímu opakování, v jedné hodině přírodopisu žákovským referátům a v jedné hodině fyziky a matematiky vypracování krátké písemné prověrky a individuálnímu zkoušení. Učitelé 1. stupně reagovali na únavu žáků občasným vložením relaxačních činností (uvolňovací cviky, písničky aj.). Dbali na nácvik základních algoritmů, dostatečně zařazovali pamětné i písemné počítání. Byly voleny různé formy a metody výuky, střídala se samostatná i skupinová práce žáků s frontálním výkladem učiva. Ve většině hospitovaných hodin byl žákům dán prostor pro samostatné a aktivní učení, skupinové aktivity i uplatňování vlastní individuality.

Vysvětlování nové látky učitelé vhodně doplňovali dotazy žákům s poukazem na jejich dosavadní znalosti. Žáci byli často upozorňováni na praktické použití nových poznatků v běžném životě. Část hodin byla zpravidla věnována procvičení, zápisu a shrnutí vyučované

látky. V průběhu hodin žáci řešili didaktickou křížovku, rébusy a doplňovali chybějící údaje v připravených tabulkách. Pedagogové výuku dobře organizovali a byli hlavním zdrojem informací (s výjimkou jedné hodiny přírodopisu, která byla celá věnována opakování). Střídání použitých metod a přiměřenost tempa výuky pomáhaly dodržovat zásady psychohygieny vyučování.

Žáci byli ve vyučování přiměřeně aktivní, většina měla o výuku zájem. Někteří z nich nedosahovali v učení odpovídajících úspěchů.

Žáci i učitelé akceptovali stanovená pravidla komunikace, osobnost žáků byla vyučujícími respektována. Byla dána možnost pro vyjádření vlastních názorů a kladení dotazů. Jazykový projev některých žáků byl jednoduchý, někteří učitelé ucelený projev nevyžadovali. Pracovní atmosféra ve třídách byla pozitivní, přiměřeně tolerantní, v hodinách byl vytvořen prostor pro upevňování vzájemného respektování a upevňování sebedůvěry a sebeúcty žáků.

Vyučující hodnotili pozitivně i částečně správné výkony žáků a oceňovali jejich snahu. Při zkoušení ve fyzice byla klasifikace objektivní, spravedlivá a vyučujícím zdůvodněná. Při frontálním opakování byly otázky zaměřeny i na pochopení širších souvislostí. Učitelé zpravidla provedli závěrečné zhodnocení práce, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáky využito nebylo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodovědného zaměření jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech výchovného zaměření (občanská výchova, rodinná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova)

V průběhu inspekce byly navštíveny dvě vyučovací hodiny rodinné výchovy, jedna hodina občanské výchovy, dvě hodiny hudební výchovy a dvě hodiny výtvarné výchovy v různých ročnících 2. stupně.

Všech pět vyučujících pracovalo podle řádné a podrobné přípravy, učební osnovy byly plněny. Cíl výuky byl žákům na počátku hodin oznámen.

Vyučující získali odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výuku ve třídách 2. stupně základní školy, kromě toho se kladně projevíly při výuce jejich osobnostní předpoklady pro výuku těchto předmětů a jejich vynikající orientace a široký rozhled v probíraném učivu.

Výuka občanské a rodinné výchovy probíhala v běžných třídách, výuka hudební a výtvarné výchovy probíhala v odborných učebnách. Škola zakoupila sadu dvoudílné učebnice rodinné výchovy, kterou vyučující přinášejí do hodin. Při výuce byly více využívány materiály vlastní výroby (kartičky, rozmnožené materiály), žákům ve výtvarné výchově byly materiály poskytnuty ze zdrojů školy. Ve vyučování hudební výchovy žáci učebnice nepoužívali. Didaktická technika použita nebyla, pro doprovod zpěvu žáků použil učitel key-board.

Po obvyklém úvodu hodin občanské a rodinné výchovy se vyučující snažili vhodnými otázkami probudit zájem žáků o probírané téma. V jednom případě přednesl žák aktuality z tisku, bylo také zařazeno opakování učiva z předchozí hodiny (právnícká a fyzická osoba). Vedle frontální výuky se velmi vhodně uplatnila i práce ve dvojicích a ve skupinách. Byl vytvořen prostor pro přednesení výsledků práce skupiny a pro diskusi předcházející závěrům a shrnutím, které před koncem hodiny přednesli vyučující. V průběhu hodin vyučující střídali různé činnosti, aby udrželi zájem a aktivitu žáků. Nebyl vytvořen prostor pro přímou relaxaci, ale tempo výuky bylo přiměřené věku žáků a únava na nich nebyla patrná. V hodině občanské výchovy byl žákům v závěru hodiny nadiktován zápis do sešitu. Ve výtvarné výchově žáci po teoretickém úvodu zhotovovali prostorovou konstrukci. V hudební výchově byla úvodní část hodin věnována frontálnímu opakování hudební teorie nebo dějin hudby. Novou látku

(v 6. ročníku notace a dělení strunných hudebních nástrojů, v 9. ročníku druhy stupnic a předznamenání) učitel žákům vysvětloval. V obou třídách byla závěrečná část hodin věnována zpěvu známých písní.

Význačným kladem hospitovaných hodin byla snaha vyučujících motivovat žáky pomocí příkladů z praxe, připomenutím zkušeností žáků z jejich vlastních rodin. Hodiny byly v některých případech oživeny hrou, společnou diskusí o problémech. Až na výjimky se dařilo udržet aktivitu žáků a kázeň. V závěru se objevilo shrnutí učiva.

V hodinách převládala pracovní atmosféra. Žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Byli vybízeni k vyjádření vlastního názoru, k diskusi o problémech. Komunikace a vyjadřování žáků byly vesměs na dobré úrovni.

V sledovaných hodinách nedostalo žádoucí prostor hodnocení žáků. Chyběla klasifikace žáků známkou. Vyučující ovšem užívali v průběhu hodin pochvaly. Žáci nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech výchovného zaměření jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V prvním ročníku se pravidelně provádí depistáž pro zjištění poruch učení. Rodičům či zákonným zástupcům se podávají návrhy na vyšetření dětí v pedagogicko-psychologické poradně. V případě jejich aktivního přístupu (zajištění vyšetření) poradna navrhuje postup pro další vzdělávání dětí.

Standardizované testy škola v důsledku značného počtu žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí nevyužívá, ale vytváří si vlastní evaluační nástroje (školní test pro 5. roč., srovnávací písemné práce v paralelních třídách aj.). Výsledky jsou pečlivě analyzovány stejně jako výsledky výchovy a klasifikace za jednotlivá období (čtvrtletí). Výjimečné případy jsou projednávány s příslušnými vyučujícími. Pravidelně se provádí kontrola písemných projevů žáků.

Škola analyzuje výsledky přijímacího řízení na střední školy.

Výsledky a úspěchy žáků převážně v dovednostních a sportovních soutěžích jsou popsány ve výroční zprávě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Údaje uvedené ve zřizovací listině vydané Zastupitelstvem městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz ze dne 21. prosince 2001 jsou v souladu s rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 15. března 2002.

Přípravná třída

Ředitelka školy zřídila po kladných zkušenostech z minulého období také v letošním školním roce přípravnou třídu pro děti se sociálním znevýhodněním. Do třídy je zapsáno 7 dětí, kterým byl udělen odklad povinné školní docházky a 13 dětí pětiletých. V době inspekce byla

již podána zřizovateli žádost o výjimky z maximálního počtu žáků (dne 15. září 2003, zn. 148/2003). S dětmi pracuje učitelka školy, která je absolventkou střední pedagogické školy se zaměřením na vychovatelství.

Ve škole jsou ustanoveny funkce vychovatelů – asistentů učitele pro 1. a 2. stupeň. Asistentku pro 1. stupeň vykonává absolventka středního odborného učiliště, která je dobře obeznámena s prostředím, z něhož žáci pocházejí. Ředitelka písemně stanovila její povinnosti.

V hospitované hodině učitelka ve spolupráci s asistentkou formou didaktických her procvičovaly s dětmi rozeznávání barev, částí lidského těla a ročních dob. Část hodiny byla věnována zpěvu písní s vytleskáváním jednoduchého rytmu. Před cvičením se děti samy převlékaly do cvičebních úborů. Pozornost byla věnována i používání toalet. Děti byly v průběhu celé hodiny aktivní, o prováděné činnosti měly zájem. Ve třídě byla radostná atmosféra, v přístupů pedagogů se projevila vysoká míra tolerance a empatie.

Ostatní údaje

Škola získala pro činnost zájmových útvarů finanční prostředky od příslušného městského obvodu a značnou částku pro podporu vybavení přípravných tříd od MŠMT.

Škola spolupracuje v rámci prevence negativních jevů s romskou poradkyní při Magistrátu města Ostravy, s Policií ČR a Městskou policií Ostrava.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Zastupitelstvem městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz na základě usnesení č. 716/15 ze dne 11. prosince 2001 v Ostravě dne 21. prosince 2001.
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 270/02-21 ze dne 15. března 2002 s účinností od 1. ledna 2002.
3. Upravený učební plán (vychází ze vzdělávacího programu Základní škola, který schválilo MŠMT dne 30. 4. 1996 pod čj. 16 847/96 s platností od 1. 9. 1996 ve znění úprav a doplňků schválených 28. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 a úpravy ze dne 12. února 2003 pod čj. 31 172/2002-22 s platností od 1. září 2003) ze dne 16. 6. 2003.
4. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd.
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 projednaná na pedagogické radě dne 25. 6. 2003.
6. Organizační řád školy – směrnice ředitelky školy č. 1 ze dne 2. 1. 2003.
7. Celoroční plán práce školy na školní rok 2003/2004 ze dne 29. 8. 2003.
8. Řád školy ze dne 29. 8. 2003.
9. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004.
10. Hospitační záznamy vedoucích pracovníků za školní rok 2002/2003.
11. Plány práce metodických orgánů a zápisy z jednání za školní rok 2002/2003.
12. Minimální vzdělávací program schválený dne 29. 8. 2003.
13. Plán práce výchovného poradce schválený dne 29. 8. 2003.

ZÁVĚR

ZŠ disponuje stabilizovaným pedagogickým sborem, který je vhodně doplněn o asistenty učitele. Daří se tím začleňování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí do běžného školního provozu i ve značné míře eliminovat negativní jevy.

Vyučující se pravidelně vzdělávají na základě stanovených priorit a dále si doplňují svou kvalifikaci.

Organizování vychází ze zpracovaného organizačního řádu. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny. Kontrolní činnost vedení školy je účinná. Tok informací je obousměrný, plynulý a ucelený. Informovanost zákonných zástupců a veřejnosti je zabezpečena.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy celkově odpovídají potřebám školy. Školní budovy působí zvnějšku i zevnitř příjemným estetickým dojmem. Zaměstnanci mají vytvořeno velmi dobré pracovní prostředí. Vedení školy účelně zabezpečuje obnovu materiálních zdrojů v rámci stávajících finančních zdrojů i pomocí grantů. Přesto je část učebních pomůcek již zastaralá.

Výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Výuka v hospitovaných hodinách byla účelná, použité metody a formy výuky byly ve většině vybrány vhodně ve vztahu k probíranému učivu a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Komunikace probíhala oboustranně. Hodnocení žáků bylo objektivní, převažovalo slovní a odpovídalo předvedeným výkonům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Libor Kubica	.....
Členové týmu	PhDr. Lubomír Kratochvíl	.....
	Mgr. Vladislav Vančura	.....

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Šárka Baarová
Jaroslava Sivková
Hana Strachotová

V Opavě dne 3. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Svatava Tomisová	.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Moravskoslezský inspektorát – pracoviště, Husova 17, 746 01 Opava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK– odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2003-12-01	n5-1159/03-11132
Zřizovatel Statutární město Ostrava, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, Prokešovo nám. 8, 729 29 Ostrava	2003-12-01	n5-1160/03-11132

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.